Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

26 septembrie 2024*

„Recurs – Ajutoare de stat – Schemă de ajutoare pusă în aplicare de Republica Federală Germania în favoarea unor mari consumatori de energie electrică – Scutire de taxele de rețea pentru perioada 2012-2013 – Decizie prin care schema de ajutoare este declarată compatibilă cu piața internă – Acțiune în anulare – Termen de introducere a acțiunii – Admisibilitate – Articolul 107 alineatul (1) TFUE – Noțiunea de «ajutor de stat» – Resurse de stat – Taxă parafiscală sau alte contribuții obligatorii”

În cauzele conexate C-795/21 P și C-796/21 P,

având ca obiect două recursuri formulate în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introduse la 16 decembrie 2021,

WEPA Hygieneprodukte GmbH, cu sediul în Arnsberg (Germania),

WEPA Deutschland GmbH & Co. KG, fostă Wepa Leuna și Wepa Papierfabrik Sachsen, cu sediul în Arnsberg,

reprezentate de H. Janssen, D. Salm și A. Vallone, Rechtsanwälte,

recurente în cauza C-795/21 P,

celelalte părți din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de K. Herrmann, C. Kovács și T. Maxian Rusche, în calitate de agenți, asistați de H. Heinrich, Rechtsanwalt,

pârâtă în primă instanță,

Republica Federală Germania, reprezentată de J. Möller și R. Kanitz, în calitate de agenți,

intervenientă în primă instanță,

și

Republica Federală Germania, reprezentată de J. Möller și R. Kanitz, în calitate de agenți,

recurentă în cauza C-796/21 P,

* Limba de procedură: germana.

celelalte părți din procedură fiind:

WEPA Hygieneprodukte GmbH, cu sediul în Arnsberg,

WEPA Deutschland GmbH & Co. KG, fostă Wepa Leuna și Wepa Papierfabrik Sachsen, cu sediul în Arnsberg,

reprezentate de H. Janssen, D. Salm și A. Vallone, Rechtsanwälte,

reclamante în primă instanță,

Comisia Europeană, reprezentată de K. Herrmann, C. Kovács și T. Maxian Rusche, în calitate de agenți,

pârâtă în primă instanță,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din doamna K. Jürimäe (raportoare), președintă de cameră, domnul K. Lenaerts, președintele Curții, îndeplinind funcția de judecător al Camerei a treia, și domnii N. Piçarra, N. Jääskinen și M. Gavalec, judecători,

avocat general: doamna L. Medina,

grefier: domnul D. Dittert, șef de unitate,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 28 iunie 2023,

după ascultarea concluziilor avocatei generale în ședința din 9 noiembrie 2023,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin recursul formulat în cauza C-795/21 P, WEPA Hygieneprodukte GmbH, precum și WEPA Deutschland GmbH & Co. KG (denumite în continuare, împreună, „societățile WEPA”) solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 6 octombrie 2021, Wepa Hygieneprodukte Deutschland/Comisia (T-238/19, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2021:648), prin care acesta i-a respins acțiunea având ca obiect anularea Deciziei (UE) 2019/56 a Comisiei din 28 mai 2018 privind schema de ajutor pusă în aplicare de Germania pentru consumatorii de energie electrică la sarcină de bază în temeiul articolului 19 din StromNEV (JO 2019, L 14, p. 1, denumită în continuare „decizia în litigiu”).

2 Prin recursul formulat în cauza C-796/21 P, Republica Federală Germania solicită anularea hotărârii atacate.

3 Prin recursurile incidente formulate în fiecare dintre cauzele C-795/21 P și C-796/21 P, Comisia Europeană solicită de asemenea anularea hotărârii atacate.

Cadrul juridic

4 Considerentul (39) al Regulamentului (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 [TFUE] (JO 2015, L 248, p. 9) are următorul cuprins:

„Din considerente de transparență și securitate juridică, este oportună asigurarea publicității deciziilor Comisiei, cu respectarea în același timp a principiului conform căruia deciziile privind cazurile de ajutor de stat se adresează statelor membre în cauză. În consecință, este necesară publicarea tuturor deciziilor care pot afecta interesele părților interesate, fie integral, fie în rezumat, sau punerea la dispoziția părților interesate de copii ale deciziilor care nu au fost publicate deloc sau nu au fost publicate integral.”

5 Articolul 1 litera (h) din acest regulament prevede:

„În sensul prezentului regulament se aplică următoarele definiții:

[…]

h) «persoană interesată» înseamnă orice stat membru și orice persoană, întreprindere sau asociație de întreprinderi ale căror interese pot fi afectate de acordarea unui ajutor, în special beneficiarul ajutorului, întreprinderile concurente și asociațiile profesionale”.

6 Articolul 32 din regulamentul menționat, intitulat „Publicarea deciziilor”, prevede la alineatul (3):

„Comisia publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* deciziile adoptate în temeiul articolului 8 alineatele (1) și (2) și al articolului 9.”

Istoricul litigiului și decizia în litigiu

7 Istoricul litigiului, astfel cum este expus la punctele 1-22 din hotărârea atacată, se poate rezuma după cum urmează.

Cu privire la măsurile legislative și administrative în discuție

Cu privire la sistemul de taxe de rețea înaintea introducerii măsurilor în litigiu

8 Articolul 21 din Energiewirtschaftsgesetz (Legea privind protecția aprovizionării cu energie), astfel cum a fost modificată prin Gesetz zur Neuregelung energiewirtschaftsrectlicher Vorschriften (Legea privind revizuirea reglementărilor din sectorul energiei) din 26 iulie 2011 (BGBl. 2011 I, p. 1554), dar anterior modificărilor aduse de Gesetz zur Weiterentwicklung des Strommarktes (Legea privind dezvoltarea pieței energiei electrice) din 26 iulie 2016 (BGBl. 2016 I, p. 1786) (denumită în continuare „EnWG 2011”), prevedea printre altele că taxele de rețea trebuie să fie rezonabile, nediscriminatorii, transparente și întemeiate pe costurile unei exploatări eficiente a rețelelor.

9 Articolul 24 din EnWG 2011 autoriza guvernul federal german să stabilească, prin acte normative, dispoziții detaliate în ceea ce privește, pe de o parte, definirea metodei generale de stabilire a taxelor de rețea și, pe de altă parte, reglementarea cazurilor particulare de utilizare a rețelei, precum și condițiile în care autoritatea de reglementare putea autoriza sau interzice taxe de rețea individuale.

10 Articolul 17 din Stromnetzentgeltverordnung (Ordonanța privind taxele de rețea pentru energia electrică) din 25 iulie 2005 (BGBl. 2005 I, p. 2225, denumită în continuare „StromNEV 2005”), definește metoda de calcul care trebuie utilizată de operatorii de rețea pentru stabilirea taxelor generale. Este vorba despre o metodă în două etape care constă, mai întâi, în a determina diferitele elemente ale costurilor anuale ale tuturor rețelelor și, apoi, în a calcula taxele generale pe baza totalului anual al costurilor de rețea.

11 La stabilirea tarifelor generale se iau în considerare cele două elemente prezentate în continuare, și anume „funcția de simultaneitate”, care reflectă probabilitatea ca consumul individual al unui utilizator să contribuie la sarcina anuală de vârf a nivelului de rețea în cauză, și nivelul maxim al veniturilor pentru fiecare operator, stabilit de Bundesnetzagentur (Agenția Federală a Rețelelor, Germania) (denumită în continuare „BNetzA”), pe baza unei analize comparative cu alți operatori de rețea care urmărește să evite compensarea costurilor generate de ineficiențe prin taxele de rețea.

12 Articolul 19 din StromNEV 2005 prevede taxe individuale pentru categoriile de utilizatori ale căror profiluri de consum și de sarcină sunt foarte diferite de cele ale altor utilizatori (denumiți în continuare „utilizatorii atipici”). Aceste taxe iau în considerare, în conformitate cu principiul potrivit căruia taxele de rețea reflectă costurile legate de rețea, contribuția acestor utilizatori atipici la reducerea sau prevenirea unei creșteri a costurilor respective.

13 În această privință, articolul 19 alineatul (2) din StromNEV 2005 instituie taxe individuale pentru următoarele două categorii de utilizatori atipici:

– utilizatorii a căror contribuție la sarcina de vârf poate să difere în mod semnificativ de sarcina de vârf anuală simultană a tuturor celorlalți utilizatori racordați la același nivel de rețea, și anume utilizatorii care consumă în mod sistematic energie electrică în afara orelor de vârf (denumiți în continuare „consumatorii anticiclici”), și

– utilizatorii al căror consum anual de energie electrică reprezintă cel puțin 7 000 de ore de utilizare și mai mult de 10 gigawați/oră (denumiți în continuare „consumatorii de energie electrică la sarcină de bază”).

14 Până la modificarea prin EnWG 2011, StromNEV 2005 prevedea că consumatorii anticiclici și consumatorii de energie electrică la sarcină de bază erau supuși unor taxe individuale care se calculau în conformitate cu „metodologia traseului fizic” elaborată de BNetzA. Această metodologie ținea seama de costurile de rețea generate de consumatorii anticiclici și consumatorii de energie electrică la sarcină de bază, cu o taxă minimă echivalentă cu 20 % din taxele generale publicate (denumită în continuare „taxa minimă”). Aceasta din urmă garanta o remunerare pentru exploatarea rețelei la care erau conectați acești consumatori în cazul în care taxele individuale calculate potrivit metodologiei traseului fizic ar fi fost mai scăzute decât această taxă minimă sau chiar apropiate de zero.

Cu privire la măsurile în litigiu

15 În conformitate cu articolul 19 alineatul (2) a doua și a treia teză din StromNEV 2005, astfel cum a fost modificată prin EnWG 2011, de la 1 ianuarie 2011, data de aplicare retroactivă a acestei dispoziții), taxele individuale pentru consumatorii de energie electrică la sarcină de bază au fost eliminate și înlocuite cu o scutire totală de la obligația de plată a taxelor de rețea (denumită în continuare „scutirea în litigiu”), acordată printr-o autorizație a autorității de reglementare competente, și anume BNetzA sau autoritatea de reglementare a landului în cauză. Costul acestei scutiri revenea operatorilor de sisteme de transport sau de distribuție în funcție de nivelul rețelei la care erau conectați beneficiarii.

16 În conformitate cu articolul 19 alineatul (2) a șasea și a șaptea teză din StromNEV 2005, astfel cum a fost modificată prin EnWG 2011, operatorii de sisteme de transport erau obligați să compenseze operatorii de sisteme de distribuție pentru pierderile de venituri rezultate din scutirea în litigiu și trebuiau să compenseze între aceștia costurile determinate de această scutire, prin intermediul unei compensații financiare în conformitate cu articolul 9 din Kraft-Wärme-Kopplungsgesetz (Legea privind cogenerarea energiei termice și electrice) din 19 martie 2002 (BGBl. 2002 I, p. 1092), astfel încât fiecare suporta aceeași sarcină financiară în funcție de energia electrică furnizată consumatorilor finali conectați la rețeaua sa.

17 Începând din anul 2012, Decizia BNetzA din 14 decembrie 2011 (BK8-11-024, denumită în continuare „Decizia BNetzA din 2011”) a pus în aplicare un mecanism de finanțare. Potrivit acestui mecanism, operatorii de sisteme de distribuție colectau, de la consumatorii finali sau de la furnizorii de energie electrică, o suprataxă (denumită în continuare „suprataxa în litigiu”) al cărei cuantum era transferat operatorilor de sisteme de transport pentru a compensa pierderile de venituri provocate de scutirea în litigiu.

18 Cuantumul suprataxei în litigiu era stabilit în fiecare an, în prealabil, de către operatorii de sisteme de transport, pe baza unei metodologii stabilite de BNetzA. Cuantumul referitor la anul 2012, primul an de punere în aplicare a mecanismului, a fost stabilit direct de BNetzA.

19 Aceste dispoziții nu se aplicau costurilor scutirii în litigiu pentru anul 2011 și, prin urmare, fiecare operator de sisteme de transport și de distribuție trebuia să suporte pierderile aferente acestei scutiri pentru acel an.

Cu privire la sistemul de taxe de rețea ulterior măsurilor în litigiu

20 În cursul procedurii administrative care a condus la decizia în litigiu, scutirea în litigiu a fost mai întâi declarată nulă și neavenită prin hotărârea Oberlandesgericht Düsseldorf (Tribunalul Regional Superior din Düsseldorf, Germania) din 8 mai 2013 și prin hotărârea Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania) din 6 octombrie 2015. Această scutire a fost ulterior abrogată, cu efect de la 1 ianuarie 2014, prin StromNEV 2005, astfel cum a fost modificată prin Verordnung zur Änderung von Verordnungen auf dem Gebiet des Energiewirtschaftsrechts (Ordonanța de modificare a mai multor ordonanțe în domeniul energiei) din 14 august 2013 (BGBl. 2013 I, p. 3250, denumită în continuare „StromNEV 2013”). StromNEV 2013 a reintrodus pentru viitor taxele individuale calculate pe baza metodologiei traseului fizic, cu aplicarea, în locul taxei minime, a unor taxe forfetare de 10 %, de 15 % și de 20 % din taxele generale, în funcție de consumul de energie electrică (7 000, 7 500 și, respectiv, 8 000 de ore de utilizare anuală a rețelei).

21 StromNEV 2013 a introdus o schemă tranzitorie, în vigoare de la 22 august 2013 și aplicabilă retroactiv consumatorilor de energie electrică la sarcină de bază care nu beneficiaseră încă de scutirea în litigiu pentru anii 2012 și 2013. În locul taxelor individuale calculate în conformitate cu metoda traseului fizic și al taxei minime, această schemă prevedea exclusiv aplicarea în cazul acestor consumatori a taxelor forfetare.

Procedura administrativă și decizia în litigiu

22 În urma mai multor plângeri, Comisia a publicat, la 4 mai 2013, decizia sa de a iniția procedura în temeiul articolului 108 alineatul (2) TFUE cu privire la schema de ajutoare întemeiată pe măsurile în litigiu (JO 2013, C 128, p. 43).

23 În urma unei proceduri în cursul căreia Republica Federală Germania și alte persoane interesate și-au prezentat observațiile, Comisia a adoptat, la 28 mai 2018, decizia în litigiu.

24 Prin această decizie, Comisia a constatat că, de la 1 ianuarie 2012 până la 31 decembrie 2013, Republica Federală Germania a acordat în mod ilegal ajutoare de stat sub forma scutirii în litigiu.

25 Mai precis, Comisia a concluzionat că cuantumul ajutorului de stat corespundea costurilor de rețea generate în anii 2012 și 2013 de consumatorii de energie electrică la sarcină de bază care au beneficiat de scutire sau, în cazul în care aceste costuri reprezentau mai puțin decât taxa minimă, acesteia din urmă.

26 În plus, Comisia a arătat că ajutoarele în cauză erau incompatibile cu piața internă, întrucât nu îndeplineau condițiile niciuneia dintre derogările prevăzute la articolul 107 alineatele (2) și (3) TFUE și nu puteau fi considerate ca fiind compatibile pentru niciun alt motiv.

27 În consecință, Comisia a decis după cum urmează:

– scutirea în litigiu constituia ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, în măsura în care consumatorii de energie electrică la sarcină de bază au fost scutiți de plata taxelor de rețea care corespundeau costurilor de rețea generate de aceștia sau, în cazul în care aceste costuri de rețea erau mai mici decât taxa minimă, de la plata taxei minime;

– ajutorul în discuție a fost pus în aplicare de Republica Federală Germania cu încălcarea articolului 108 alineatul (3) TFUE și era incompatibil cu piața internă;

– ajutorul individual acordat în cadrul schemei în discuție nu constituia ajutor de stat dacă, la momentul acordării, acesta îndeplinea condițiile prevăzute într-un regulament privind ajutoarele *de minimis* adoptat în temeiul articolului 2 din Regulamentul (CE) nr. 994/98 al Consiliului din 7 mai 1998 de aplicare a articolelor [107 și 108 TFUE] anumitor categorii de ajutoare de stat orizontale (JO 1998, L 142, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 31) și

– Republica Federală Germania, pe de o parte, era obligată să recupereze de la beneficiari ajutoarele incompatibile cu piața internă, acordate în cadrul schemei de ajutoare în discuție, inclusiv dobânda, și, pe de altă parte, era obligată să anuleze toate plățile restante în cadrul acestei scheme de la data adoptării deciziei atacate.

Acțiunea în fața Tribunalului și hotărârea atacată

28 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 9 aprilie 2019, societățile WEPA au formulat o acțiune în anularea deciziei în litigiu.

29 Prin Decizia președintelui Camerei a șasea a Tribunalului din 30 august 2019, a fost admisă cererea de intervenție a Republicii Federale Germania în susținerea concluziilor acestor societăți, în conformitate cu cererea acestui stat membru.

30 În susținerea acțiunii formulate, societățile WEPA au invocat un motiv unic, întemeiat pe inexistența unui ajutor de stat, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, în măsura în care scutirea în litigiu nu ar fi fost finanțată prin intermediul resurselor de stat.

31 Prin hotărârea atacată, Tribunalul a declarat acțiunea admisibilă și ulterior a respins acest motiv și, în consecință, acțiunea în anulare în ansamblu.

Procedura în fața Curții și concluziile părților

32 Prin recursul formulat în cauza C-795/21 P, societățile WEPA solicită Curții:

– anularea hotărârii atacate;

– anularea deciziei în litigiu sau, cu titlu subsidiar, trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului și

– obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată efectuate în procedura în fața Tribunalului și în fața Curții.

33 Republica Federală Germania solicită Curții admiterea recursului în cauza C-795/21 P și obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

34 Comisia solicită Curții respingerea recursului în cauza C-795/21 P și obligarea societăților WEPA la plata cheltuielilor de judecată.

35 Prin recursul formulat în cauza C-796/21 P, Republica Federală Germania solicită Curții:

– anularea hotărârii atacate în măsura în care aceasta a respins acțiunea în anulare ca nefondată;

– anularea deciziei în litigiu și

– obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată efectuate în procedura în fața Tribunalului și în fața Curții.

36 Societățile WEPA solicită Curții admiterea recursului în cauza C-796/21 P.

37 Comisia solicită Curții respingerea recursului în cauza C-796/21 P și obligarea Republicii Federale Germania la plata cheltuielilor de judecată.

38 Prin recursurile incidente formulate în cauzele C-795/21 P și C-796/21 P, Comisia solicită Curții:

– anularea hotărârii atacate;

– declararea acțiunii în anulare ca fiind inadmisibilă;

– în cauza C-795/21 P, obligarea societăților WEPA la plata cheltuielilor de judecată efectuate în fața Curții și în fața Tribunalului și

– în cauza C-796/21 P, obligarea Republicii Federale Germania și a societăților WEPA la plata cheltuielilor de judecată efectuate în fața Curții și, respectiv, în fața Tribunalului.

39 Societățile WEPA și Republica Federală Germania solicită respingerea recursurilor incidente și obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

40 Prin decizia președintelui Curții din 18 aprilie 2023, cauzele C-795/21 P și C-796/21 P au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii orale și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la recursurile incidente

41 Recursurile incidente formulate de Comisie urmăresc contestarea admisibilității acțiunii în primă instanță, ceea ce constituie o chestiune prealabilă celor referitoare la fond invocate în cadrul recursului principal. Prin urmare, este necesar să se examineze mai întâi recursurile incidente (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 decembrie 2020, Changmao Biochemical Engineering/Distillerie Bonollo și alții, C-461/18 P, EU:C:2020:979, punctul 43).

42 În susținerea recursurilor incidente formulate, Comisia invocă două motive.

Cu privire la primul motiv

Argumentația părților

43 Prin intermediul primului motiv invocat în susținerea recursurilor incidente formulate, Comisia reproșează Tribunalului că a săvârșit o eroare de drept, la punctele 36-43 din hotărârea atacată, atunci când a reținut o interpretare largă a noțiunii de „publicare”, în sensul articolului 263 al șaselea paragraf TFUE. Așadar, Tribunalul ar fi considerat în mod eronat că orice publicare în Jurnalul Oficial corespunde acestei noțiuni, independent de aspectul dacă o asemenea publicare condiționează intrarea în vigoare a actului în cauză în conformitate cu articolul 297 TFUE și dacă este prevăzută de tratatul însuși.

44 În primul rând, interpretarea Tribunalului ar fi contrară jurisprudenței Curții astfel cum s-ar desprinde din Hotărârea din 17 mai 2017, Portugalia/Comisia (C-339/16 P, EU:C:2017:384, punctele 34-40), precum și din Ordonanța din 31 ianuarie 2019, Iordăchescu/Parlamentul și alții (C-426/18 P, EU:C:2019:89, punctul 22), și din Ordonanța din 5 septembrie 2019, Fryč/Comisia (C-230/19 P, EU:C:2019:685, punctul 15). Prin această jurisprudență, Curtea ar fi stabilit o paralelă între articolul 263 al șaselea paragraf TFUE și articolul 297 TFUE, în sensul că publicarea

actului în cauză constituie momentul de la care începe să curgă termenul de introducere a acțiunii numai în măsura în care aceasta condiționează intrarea în vigoare a acestui act și numai dacă este prevăzută de tratatul însuși.

45 Această abordare ar fi confirmată de o interpretare literală, contextuală și teleologică a articolului 263 al șaselea paragraf TFUE.

46 În ceea ce privește, pe de o parte, modul de redactare a acestei dispoziții, Comisia arată că, în toate versiunile lingvistice, cu excepția versiunii în limba germană, termenii „publicare” și „notificare” figurează atât la articolul 263 al șaselea paragraf TFUE, cât și la articolul 297 TFUE, ceea ce demonstrează existența unei paralele între aceste două dispoziții.

47 În ceea ce privește, pe de altă parte, spiritul și finalitatea articolului 263 al șaselea paragraf TFUE, termenele de introducere a acțiunii prevăzute în această dispoziție ar contribui la obiectivul securității juridice. În cazul în care un justițiabil ar dori să atace un act, el ar trebui în principiu să facă acest lucru în termen de două luni de la data la care versiunea definitivă a conținutului său i-a fost adusă la cunoștință. În schimb, pentru actele cu aplicabilitate generală care nu au destinatari, această dată ar fi cea a publicării în Jurnalul Oficial. Pentru actele care desemnează un destinatar, data menționată ar fi cea a notificării către acest destinatar. Numai cu titlu excepțional și subsidiar, în ceea ce privește un act care nu trebuie nici publicat, nici notificat, luarea la cunoștință ar putea constitui un eveniment care declanșează termenul de introducere a acțiunii. Astfel, paralela dintre articolul 263 al șaselea paragraf TFUE și articolul 297 TFUE ar garanta că o publicare ulterioară a unui act în Jurnalul Oficial în scop informativ nu determină o prelungire a termenelor de introducere a acțiunii și, prin urmare, o insecuritate juridică.

48 În al doilea rând, publicarea în Jurnalul Oficial a unei decizii a Comisiei de închidere a unei proceduri oficiale de investigare nu poate fi asimilată unei „publicări” în sensul articolului 297 alineatul (2) al doilea paragraf TFUE. Prin urmare, aceasta nu constituie momentul de la care începe să curgă termenul de introducere a acțiunii.

49 Pe de o parte, o atare decizie ar fi adresată statului membru în cauză și ar fi notificată numai acestuia. În conformitate cu articolul 297 alineatul (2) al treilea paragraf TFUE, ea ar intra în vigoare prin această notificare, iar nu prin publicarea sa în Jurnalul Oficial, care ar urmări numai să informeze publicul, inclusiv beneficiarii ajutorului de la care statul membru în cauză ar trebui să recupereze ajutorul înainte chiar de publicarea deciziei. Pe de altă parte, publicarea menționată s-ar desprinde nu din Tratatul FUE, ci din articolul 32 din Regulamentul 2015/1589, interpretat în lumina considerentului (39) al acestuia. În aceste condiții, pentru a determina momentul de la care începe să curgă termenul de introducere a acțiunii de care dispune o întreprindere beneficiară pentru a ataca o decizie de închidere a procedurii oficiale de investigare, ar fi necesar să se aibă în vedere luarea la cunoștință efectivă a acestei decizii. În lipsa unei luări la cunoștință prealabile demonstrabile, data publicării actului în Jurnalul Oficial ar fi considerată data luării la cunoștință efective, pe baza unei ficțiuni juridice.

50 În al treilea rând, Comisia invocă o serie de argumente care, în opinia sa, confirmă modul său de interpretare a articolului 263 al șaselea paragraf TFUE.

51 *Primo*, ea se întemeiază pe economia acestei dispoziții pentru a susține că publicarea și notificarea unui act sunt plasate pe picior de egalitate și că luarea la cunoștință constituie un eveniment subsidiar în raport cu primele două. Acest raport de subsidiaritate s-ar rupe prin interpretarea efectuată de Tribunal, din moment ce, dacă publicarea în conformitate cu articolul 32 din

Regulamentul 2015/1589 ar echivala cu o publicare în conformitate cu articolul 297 alineatul (1) TFUE, termenul de introducere a acțiunii ar trebui să înceapă să curgă, inclusiv în privința statului membru în cauză și în pofida notificării, la data acestei publicări.

52 *Secundo*, Comisia consideră că interpretarea reținută de Tribunal conduce la o inegalitate a armelor între întreprinderile de la care este recuperat un ajutor și concurenții lor care nu au beneficiat de ajutoare. În timp ce primele ar primi în practică o copie a deciziei de la statul membru în cauză, cele din urmă ar trebui să aștepte publicarea deciziei în Jurnalul Oficial, conform articolului 32 din Regulamentul 2015/1589, astfel încât termenele efective de introducere a acțiunii pentru aceste întreprinderi ar fi diferite. Această interpretare ar conduce de asemenea la o inegalitate între Comisie și întreprinderile de la care trebuie recuperat ajutorul. Astfel, pentru a răspunde la acțiunea unei întreprinderi beneficiare, Comisia ar dispune de un termen de două luni, în timp ce, datorită interpretării menționate, aceste întreprinderi ar beneficia de un termen mai lung pentru a-și pregăti acțiunea.

53 *Tertio*, Tribunalul s-ar întemeia pe o interpretare eronată a Hotărârii din 10 martie 1998, Germania/Consiliul (C-122/95, EU:C:1998:94). Astfel, spre deosebire de decizia în litigiu, decizia în discuție în cauza în care s-a pronunțat această hotărâre nu ar fi desemnat niciun destinatar.

54 *Quarto*, punctul 38 din hotărârea atacată, în care Tribunalul a arătat că societățile WEPA puteau preconiza în mod subiectiv publicarea deciziei în litigiu în Jurnalul Oficial, nu ar respecta caracterul de ordine publică al termenelor de introducere a acțiunii.

55 Republica Federală Germania și societățile WEPA răspund că primul motiv nu este fondat.

Aprecierea Curții

56 Prin intermediul primului motiv invocat în susținerea recursurilor incidente, Comisia contestă temeinicia aprecierilor Tribunalului care figurează la punctele 36-43 din hotărârea atacată. În opinia sa, contrar celor statuate de Tribunal la aceste puncte, termenul de introducere a acțiunii în anularea deciziei în litigiu curgea, pentru societățile WEPA, nu de la data publicării acestei decizii în Jurnalul Oficial, ci de la data luării efective la cunoștință a acestei decizii de către această societate.

57 În această privință, trebuie constatat că, la punctele 36-43 din hotărârea atacată, Tribunalul a respins excepția de inadmisibilitate invocată de Comisie întemeiată pe pretinsa tardivitate a acțiunii în anularea deciziei în litigiu formulate de societățile WEPA.

58 Din interpretarea de ansamblu a punctelor 36-38 din această hotărâre reiese că Tribunalul a apreciat că termenul de introducere a acțiunii curge în speță de la data publicării deciziei în litigiu în Jurnalul Oficial, care a avut loc la 16 ianuarie 2019, și că acest termen a fost respectat.

59 În susținerea acestei considerații, Tribunalul a amintit, la punctul 37 din hotărârea menționată, că criteriul datei luării la cunoștință a actului, ca moment de la care începe să curgă termenul respectiv, prezintă un caracter subsidiar în raport cu cel al publicării sau cu cel al notificării actului. Subliniind totodată că publicarea nu era o condiție pentru ca decizia în litigiu să producă efecte, Tribunalul a arătat, la punctul 38 din aceeași hotărâre, că această decizie trebuia publicată în Jurnalul Oficial în conformitate cu articolul 32 alineatul (3) din Regulamentul 2015/1589, astfel încât societățile WEPA puteau preconiza în mod legitim ca decizia menționată să facă obiectul unei publicări.

60 În această privință, trebuie amintit că, potrivit articolului 263 al șaselea paragraf TFUE, „[a]cțiunile prevăzute de prezentul articol trebuie formulate în termen de două luni, după caz, de la publicarea actului, de la notificarea acestuia reclamantului sau, în lipsă, de la data la care reclamantul a luat cunoștință de actul respectiv”.

61 Reiese cu claritate din modul de redactare a acestei dispoziții, în special din expresiile „după caz” și „în caz contrar”, că momentul de la care începe să curgă termenul de introducere a acțiunii este determinat în funcție de situația în cauză și că cele trei criterii susceptibile să declanșeze acest termen sunt ierarhizate.

62 Astfel, termenul de introducere a acțiunii în anulare începe să curgă în principal de la publicarea actului sau de la notificarea acestuia reclamantului. Aceste două criterii principale sunt plasate, în economia dispoziției menționate, pe picior de egalitate, în sensul că niciunul dintre criteriile menționate nu este subsidiar în raport cu celălalt (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 mai 2017, Portugalia/Comisia, C-339/16 P, EU:C:2017:384, punctul 38).

63 În schimb, astfel cum a arătat Tribunalul în mod întemeiat la punctul 37 din hotărârea atacată, criteriul datei luării la cunoștință a actului atacat ca moment de la care începe să curgă termenul de introducere a acțiunii prezintă un caracter subsidiar în raport cu cel al publicării sau cu cel al notificării acestui act (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 martie 1998, Germania/Consiliul, C-122/95, EU:C:1998:94, punctul 35), aspect care de altfel nu este contestat în prezenta cauză.

64 În speță, decizia în litigiu, care închide o procedură formală de investigare a unui ajutor de stat, avea drept destinatar statul membru în cauză, și anume Republica Federală Germania, și i-a fost notificată acestuia, în conformitate cu articolul 297 alineatul (2) al treilea paragraf TFUE. În mod corelativ, această decizie a făcut obiectul unei publicări în Jurnalul Oficial, în conformitate cu articolul 32 alineatul (3) din Regulamentul 2015/1589.

65 Într-o asemenea ipoteză, reiese din jurisprudența Curții că, pentru destinatarul actului căruia trebuia să îi fie notificat, și anume statul membru în cauză, termenul de introducere a acțiunii în anulare curge de la data acestei notificări, chiar dacă actul face de asemenea obiectul unei publicări în Jurnalul Oficial (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 mai 2017, Portugalia/Comisia, C-339/16 P, EU:C:2017:384, punctul 37).

66 În schimb, dintr-o interpretare literală, teleologică și contextuală a articolului 263 al șaselea paragraf TFUE, interpretat în lumina jurisprudenței Curții, rezultă că termenul de introducere a acțiunii în anulare curge, pentru celelalte persoane interesate, cum sunt societățile WEPA, de la publicarea actului în Jurnalul Oficial, inclusiv atunci când această publicare nu rezultă din articolul 297 alineatul (2) al doilea paragraf TFUE, ci dintr-o dispoziție de drept derivat, cum este articolul 32 alineatul (3) din Regulamentul 2015/1589.

67 Astfel, *primo*, este necesar să se constate că modul de redactare a articolului 263 al șaselea paragraf TFUE evocă „publicarea” actelor în general (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 septembrie 2013, PPG și SNF/ECHA, C-625/11 P, EU:C:2013:594, punctul 31). Așadar, acest mod de redactare nu însoțește această noțiune de nicio condiție specifică, în special în ceea ce privește temeiul juridic al obligației de publicare.

68 Cu privire la acest aspect, este adevărat că, după cum afirmă Comisia, Curtea a statuat printre altele că noțiunea de „publicare”, în sensul articolului 263 al șaselea paragraf TFUE, vizează o publicare în Jurnalul Oficial care condiționează intrarea în vigoare a actului și care este prevăzută

de Tratatul FUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 mai 2017, Portugalia/Comisia, C-339/16 P, EU:C:2017:384, punctul 36, Ordonanța din 31 ianuarie 2019, Iordăchescu/Parlamentul și alții, C-426/18 P, EU:C:2019:89, punctul 22, precum și Ordonanța din 5 septembrie 2019, Fryč/Comisia, C-230/19 P, EU:C:2019:685, punctul 15).

69 Cu toate acestea, contrar poziției susținute de Comisie, nu se poate deduce de aici că noțiunea de „publicare”, în sensul articolului 263 al șaselea paragraf TFUE, se limitează la această ipoteză.

70 Astfel, precedentele citate la punctul 68 din prezenta hotărâre nu pot fi interpretate în mod izolat, ci se integrează într-o jurisprudență a Curții care a interpretat noțiunea de „publicare”, în înțelesul articolului 263 al șaselea paragraf TFUE, în sens larg. Așadar, se încadrează în această noțiune, pe lângă ipoteza vizată la punctul 68 menționat, o publicare a actului atacat în Jurnalul Oficial care rezultă nu dintr-o obligație impusă de tratat, ci dintr-o practică constantă a instituțiilor Uniunii Europene (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 martie 1998, Germania/Consiliul, C-122/95, EU:C:1998:94, punctele 36 și 39) sau dintr-o dispoziție de drept derivat precum articolul 32 alineatul (3) din Regulamentul 2015/1589 (a se vedea în acest sens Ordonanța din 25 noiembrie 2008, S.A.BA.R./Comisia, C-501/07 P, EU:C:2008:652, punctul 23) sau chiar o publicare pe site-ul internet al unei instituții, al unui organ, al unui oficiu sau al unei agenții a Uniunii atunci când aceasta este prevăzută de dreptul derivat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 septembrie 2013, PPG și SNF/ECHA, C-625/11 P, EU:C:2013:594, punctele 30-32).

71 *Secundo*, în ceea ce privește obiectivele articolului 263 al șaselea paragraf TFUE, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, termenele de introducere a acțiunii în temeiul acestei dispoziții sunt de ordine publică și nu sunt la dispoziția părților și a instanței. Ele au fost instituite cu obiectivul de a proteja securitatea juridică, evitând repunerea permanentă în discuție a actelor Uniunii care produc efecte juridice, precum și de a evita orice discriminare sau tratament arbitrar în administrarea justiției (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 decembrie 1967, Muller-Collignon/Comisia, 4/67, EU:C:1967:51, p. 479, Hotărârea din 23 ianuarie 1997, Coen, C-246/95, EU:C:1997:33, punctul 21, Ordonanța din 16 noiembrie 2010, Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert/Comisia, C-73/10 P, EU:C:2010:684, punctul 52, precum și Ordonanța din 31 ianuarie 2019, Iordăchescu/Parlamentul și alții, C-426/18 P, EU:C:2019:89, punctul 21).

72 Or, pe de o parte, în ceea ce privește o decizie precum decizia în litigiu, care închide o procedură formală de investigare a unui ajutor de stat, rezultă că, spre deosebire de data luării la cunoștință, data publicării unui act în Jurnalul Oficial poate fi stabilită, în interesul securității juridice, în mod obiectiv și cu certitudine în privința tuturor persoanelor interesate cărora această decizie nu le-a fost notificată. În această privință, este irelevant că acestea din urmă au putut lua cunoștință de actul respectiv anterior publicării sale.

73 Acest lucru explică de altfel că, în economia generală a articolului 263 al șaselea paragraf TFUE și în interesul securității juridice, data publicării primează în raport cu cea a luării la cunoștință, care este, după cum s-a amintit la punctul 63 din prezenta hotărâre, un criteriu subsidiar în ceea ce privește momentul de la care începe să curgă termenul de introducere a acțiunii. Prin urmare, raționamentul Comisiei nu poate fi urmat atunci când ea sugerează, în realitate, inversarea raportului dintre aceste două criterii prevăzute la articolul 263 al șaselea paragraf TFUE.

74 Pe de altă parte, contrar susținerilor Comisiei, interpretarea reținută la punctele 66 și 70 din prezenta hotărâre este de asemenea de natură să evite orice discriminare sau tratament arbitrar în administrarea justiției și să asigure astfel egalitatea armelor între beneficiarii ajutorului de stat

și întreprinderile concurente. Astfel, pentru toate aceste persoane interesate, termenul de introducere a acțiunii începe să curgă de la aceeași dată, și anume cea a publicării deciziei în Jurnalul Oficial. În plus, în măsura în care Comisia este autoarea unei astfel de decizii și este răspunzătoare de publicarea ei în Jurnalul Oficial, ea nu poate invoca în mod valabil un argument întemeiat pe o pretinsă inegalitate a armelor în detrimentul său.

75 *Tertio*, în ceea ce privește contextul, structura tratatelor militează de asemenea împotriva paralelismului strict, sugerat de Comisie, între noțiunile de „publicare” utilizate la articolul 263 al șaselea paragraf și, respectiv, la articolul 297 alineatul (2) al doilea paragraf TFUE. Astfel, este suficient să se constate în această privință că, deși aceste două dispoziții intră sub incidența titlului I din partea a șasea din Tratatul FUE, ele nu reglementează același obiect. În timp ce prima figurează în capitolul 1, consacrat instituțiilor, și, mai precis, în secțiunea 5, consacrată Curții de Justiție a Uniunii Europene, cea de a doua se înscrie în capitolul 2, consacrat actelor juridice ale Uniunii și procedurilor de adoptare a acestora.

76 Pentru toate aceste motive, este necesar să se conchidă că Tribunalul a statuat în mod întemeiat, la punctele 36-43 din hotărârea atacată, că termenul de introducere a acțiunii a început să curgă, pentru societățile WEPA, de la data publicării deciziei în litigiu în Jurnalul Oficial.

77 Prin urmare, primul motiv invocat în susținerea recursurilor incidente trebuie înlăturat ca nefondat.

Cu privire la al doilea motiv

Argumentația părților

78 Prin intermediul celui de al doilea motiv invocat în susținerea recursurilor incidente, Comisia reproșează Tribunalului că a săvârșit o eroare de drept la punctul 41 din hotărârea atacată.

79 Atunci când a afirmat, la acest punct 41, că „nu s-a demonstrat că [societățile WEPA] au avut o cunoaștere «corespunzătoare» a deciziei [în litigiu]” anterior publicării acesteia, Tribunalul ar fi denaturat faptele și elementele de probă. Ar fi astfel evident, având în vedere elementele prezentate de Comisie în fața Tribunalului, că societățile WEPA au avut cunoștință de existența deciziei în litigiu înainte de publicarea sa în Jurnalul Oficial, cel târziu la 26 septembrie 2018.

80 Republica Federală Germania și societățile WEPA consideră că, întrucât primul motiv al recursurilor incidente nu este fondat, al doilea motiv este lipsit de relevanță pentru soluționarea prezentelor recursuri. Aceste societăți adaugă că acest motiv este, în orice caz, de asemenea nefondat.

Aprecierea Curții

81 La punctul 41 din hotărârea atacată, Tribunalul a arătat că, „în orice caz, nu s-a demonstrat că, în speță, [societățile WEPA] au avut o cunoaștere «corespunzătoare» a deciziei [în litigiu]”.

82 În această privință, expresia „în orice caz” indică faptul că acest motiv constituie un motiv neesențial al hotărârii atacate. Or, potrivit unei jurisprudențe constante, argumentele îndreptate împotriva motivelor neesențiale ale unei decizii a Tribunalului nu pot determina anularea acestei decizii și sunt, așadar, inoperante (Hotărârea din 21 decembrie 2023, United Parcel Service/Comisia, C-297/22 P, EU:C:2023:1027, punctul 55 și jurisprudența citată).

83 Prin urmare, al doilea motiv invocat în susținerea recursurilor incidente trebuie înlăturat ca inoperant.

84 În consecință, recursurile incidente trebuie să fie respinse în totalitate.

Cu privire la recursurile principale

85 În susținerea recursului formulat în cauza C-795/21 P, societățile WEPA invocă două motive întemeiate, primul, pe o denaturare a faptelor, precum și pe o eludare a conținutului și a domeniului de aplicare al dreptului național și, al doilea, pe o nerespectare a condițiilor privind existența unui ajutor de stat acordat „prin intermediul resurselor de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE.

86 În susținerea recursului formulat în cauza C-796/21 P, Republica Federală Germania, susținută de societățile WEPA, invocă un motiv unic, întemeiat pe încălcarea articolului 107 alineatul (1) TFUE. Acest motiv coincide în esență cu cel de al doilea motiv invocat de societățile WEPA, susținute de Republica Federală Germania, în sprijinul recursului formulat în cauza C-795/21 P.

Cu privire la primul motiv invocat în cauza C-795/21 P

Argumentația părților

87 Prin intermediul primului motiv invocat în susținerea recursului, societățile WEPA reproșează Tribunalului că a denaturat elemente de fapt și că a eludat conținutul, precum și domeniul de aplicare al dreptului național. Acest motiv se împarte în mod formal în trei aspecte.

88 Prin intermediul unui prim aspect, societățile WEPA susțin că, la punctele 12, 66, 93 și 99 din hotărârea atacată, Tribunalul a constatat în mod inexact că BNetzA a stabilit în mod obligatoriu cuantumul suprataxei în litigiu. În această privință, ar reieși din considerentele (61), (75) și (123) ale deciziei în litigiu că cuantumul acestei suprataxe a fost stabilit de operatorii de rețea. Acest lucru ar fi valabil și pentru anul 2012, pentru care suprataxa menționată ar fi fost colectată pentru prima dată de aceștia din urmă. Cuantumul aceleiași suprataxe nu ar fi fost niciodată impus de BNetzA. În ceea ce privește acest an 2012, BNetzA s-ar fi limitat să furnizeze o estimare a sumei globale a pierderilor de venituri suportate de operatorii de rețea, dar nu ar fi stabilit nicidecum cuantumul suprataxei în litigiu, în măsura în care o asemenea stabilire ar fi necesitat să se țină seama de alte elemente.

89 Prin intermediul unui al doilea aspect, societățile WEPA contestă în esență punctul 93 din hotărârea atacată. Contrar celor afirmate de Tribunal la acest punct, BNetzA nu ar fi impus operatorilor de sisteme de transpor „o metodă foarte detaliată pentru calcularea” suprataxei în litigiu. Constatarea Tribunalului ar fi contrară astfel considerentelor (61), (75) și (123) ale deciziei în litigiu. Cerințele BNetzA ar fi foarte generale și ar privi pierderile de venituri și pierderile

previzionale din cursul anului următor. Acestea nu ar conține nicio cerință cu privire la modul concret în care operatorii de sisteme de transport trebuiau să calculeze suprataxa în litigiu pornind de la pierderile de venituri previzionale.

90 Prin intermediul unui al treilea aspect, societățile WEPA reproșează Tribunalului că a denaturat faptele atunci când a afirmat, la punctele 93, 94, 99, precum și 106 și următoarele din hotărârea atacată, că pierderile de venituri au fost acoperite integral de suprataxa în litigiu. Dreptul național nu ar avea în vedere decât problema recuperării creanțelor în privința consumatorilor la sarcină de bază scutiți în mod continuu, care nu puteau fi puse în executare din cauza insolvenței acestora din urmă, și ar exclude posibilitatea ca astfel de creanțe să fie acoperite prin suprataxa în litigiu. Astfel, pierderile legate de insolvența acestor consumatori ar fi acoperite de resursele proprii ale operatorilor de rețea, iar nu de cele ale statului. În plus, alte costuri ar trebui de asemenea să fie suportate de operatorii de rețea, și anume costurile de capital și taxele administrative plătite către BNetzA.

91 În memoriul în replică, societățile WEPA invocă, pe de altă parte, o lipsă de motivare care afectează punctele 94, 99, precum și 106 și următoarele din hotărârea atacată, în măsura în care Tribunalul nu ar fi motivat, fie și sumar, în mod comprehensibil motivul pentru care pierderile de venituri ale operatorilor de rețea care nu au fost acoperite de suprataxa în litigiu nu ar trebui luate în considerare.

92 Comisia apreciază că cele trei aspecte invocate în susținerea primului motiv de recurs în cauza C-795/21 P sunt vădit nefondate și că anumite argumente sunt, în orice caz, inadmisibile.

Aprecierea Curții

93 Cu titlu introductiv, în ceea ce privește argumentele referitoare la erorile pe care Tribunalul le-ar fi săvârșit în analiza dreptului german, trebuie amintit că din articolul 256 alineatul (1) al doilea paragraf TFUE și din articolul 58 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene rezultă că recursul se limitează la chestiuni de drept. Prin urmare, Tribunalul este singurul competent să constate și să aprecieze faptele pertinente, precum și să aprecieze elementele de probă. Aprecierea acestor fapte și a acestor elemente de probă nu constituie, așadar, cu excepția cazului denaturării lor, o chestiune de drept supusă ca atare controlului Curții în cadrul unui recurs (Hotărârea din 4 martie 2021, Comisia/Fútbol Club Barcelona, C-362/19 P, EU:C:2021:169, punctul 46 și jurisprudența citată).

94 Prin urmare, în ceea ce privește examinarea, în cadrul unui recurs, a aprecierilor Tribunalului din perspectiva dreptului național, care, în domeniul ajutoarelor de stat, constituie aprecieri ale unor fapte, Curtea este competentă numai să verifice dacă a existat o denaturare a acestui drept (Hotărârea din 3 aprilie 2014, Franța/Comisia, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punctul 79, și Hotărârea din 14 decembrie 2023, Comisia/Amazon.com și alții, C-457/21 P, EU:C:2023:985, punctul 20, precum și jurisprudența citată). O denaturare a faptelor trebuie să reiasă în mod evident din înscrisurile din dosar, fără a fi necesară o nouă apreciere a faptelor și a probelor (Hotărârea din 3 aprilie 2014, Franța/Comisia, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punctul 80).

95 În plus, atunci când invocă o denaturare a faptelor sau a elementelor de probă de către Tribunal, recurentul trebuie, în temeiul articolului 256 TFUE, al articolului 58 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și al articolului 168 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul de procedură al Curții, să indice în mod precis elementele care ar fi fost denaturate de acesta și să demonstreze erorile de analiză care, în opinia sa, ar fi condus Tribunalul la această denaturare

(Hotărârea din 30 noiembrie 2016, Comisia/Franța și Orange, C-486/15 P, EU:C:2016:912, punctul 99, precum și Hotărârea din 28 aprilie 2022, Yieh United Steel/Comisia, C-79/20 P, EU:C:2022:305, punctul 53).

96 Acestea sunt considerațiile în lumina cărora trebuie examinat primul motiv invocat de societățile WEPA, întemeiat pe mai multe denaturări ale dreptului național și ale faptelor.

97 În ceea ce privește primul aspect al prezentului motiv, trebuie constatat, în primul rând, că afirmația acestor societăți potrivit căreia Tribunalul ar fi denaturat faptele atunci când a considerat că BNetzA a stabilit cuantumul suprataxei în litigiu în mod obligatoriu se întemeiază pe o interpretare eronată a hotărârii atacate.

98 Astfel, reiese fără echivoc dintr-o interpretare de ansamblu a punctelor 12, 66, 93 și 99 din hotărârea atacată, care sunt contestate prin această afirmație, că Tribunalul a considerat că suprataxa în litigiu trebuia stabilită de operatorii de sisteme de transport pe baza unei metodologii stabilite de BNetzA și că, în ceea ce privește anul 2012, aceasta a stabilit cuantumul total al suprataxei respective. Această interpretare reiese în mod explicit din cuprinsul punctului 66 din hotărârea menționată. Lipsa menționării adjectivului „total” la acest punct 12 din hotărârea menționată este lipsită de relevanță în această privință, dat fiind că Tribunalul s-a întemeiat în mod clar pe luarea în considerare a unui cuantum inițial total în motivarea aceleiași hotărâri. În același mod, acesta s-a referit, la punctul 93 din aceasta din urmă, la stabilirea unui cuantum inițial al suprataxei în litigiu pentru anul 2012, din care se înțelege cu ușurință că este vorba despre cuantumul global, precum și, pentru anul următor, la metodologia de calculare a acestei suprataxe stabilită de BNetzA. În plus, simpla menționare, la punctul 99 din hotărârea atacată, a „suprataxei în litigiu, astfel cum a fost calculată de BNetzA (pentru anul 2012)” nu poate conduce la o concluzie diferită, din moment ce această formulare, deși imprecisă, poate fi înțeleasă perfect ca o referire la cuantumul total al acestei suprataxe, fapt confirmat de o interpretare de ansamblu a hotărârii atacate. În rest, acest punct 99 se referă, la rândul său, la metodologia stabilită de BNetzA pentru anul 2013.

99 Nicio altă concluzie nu poate fi dedusă din considerentele (61), (75) și (123) ale deciziei în litigiu, la care fac trimitere societățile WEPA. Astfel, din aceste considerente rezultă că, deși operatorii de sisteme de transport trebuiau să stabilească cuantumul concret al suprataxei în litigiu, Comisia a arătat de asemenea, la fel ca Tribunalul, că aceștia trebuiau, în această privință, să respecte cadrul și metodologia stabilite de BNetzA.

100 În al doilea rând, este necesar să se arate că, în măsura în care societățile WEPA insistă, în cadrul acestei afirmații referitoare la stabilirea suprataxei în litigiu, asupra marjei de manevră a operatorilor de rețea, argumentația lor echivalează cu contestarea unei aprecieri de fapt fără a stabili vreo denaturare, ceea ce nu este de competența Curții în stadiul recursului, conform jurisprudenței amintite la punctul 93 din prezenta hotărâre.

101 În ceea ce privește al doilea aspect al prezentului motiv, este necesar să se constate că, la punctul 93 din hotărârea atacată, Tribunalul a arătat că, „pentru al doilea an de aplicare a schemei, Decizia BNetzA [din 2011] a stabilit o metodologie foarte detaliată de calculare a suprataxei [în litigiu]”. Tribunalul a adăugat că, potrivit acestei metode, „operatorii de sisteme de transport trebuiau să stabilească, pe de o parte, pierderile de venituri anticipate rezultate din scutire[a în litigiu] în raport cu plata integrală a taxelor de rețea și, pe de altă parte, consumul anticipat pentru a stabili cuantumul suprataxei în litigiu pe kilowatt/oră, ținând seama de

veniturile generate în penultimul an” și că „operatorii de sisteme de transport trebuiau să adapteze cuantumul suprataxei în litigiu în fiecare an pe baza nevoilor financiare reale ale anului precedent”. Aceste afirmații reiau în esență considerentele (37) și (39) ale deciziei în litigiu.

102 În această privință, pe de o parte, este cert că societățile WEPA nu contestă în mod specific această descriere a metodologiei, ci calificarea acestei metodologii drept „metodologie foarte detaliată”. Or, chiar presupunând că o astfel de calificare ar fi eronată, ea nu ar avea nicio consecință asupra analizei de către Tribunal a metodologiei menționate ca atare. Prin urmare, nu se poate reproșa Tribunalului că a denaturat dreptul național în această privință.

103 Pe de altă parte, în rest, argumentele societăților WEPA referitoare la marja de manevră a operatorilor de sisteme de transport pentru calcularea suprataxei în litigiu contrazic, în definitiv, aprecierile care figurează în cuprinsul considerentului (123) al deciziei în litigiu, potrivit cărora acești operatori nu ar beneficia de nicio marjă de manevră. Astfel, aceste societăți invită Curtea să efectueze o nouă apreciere a metodologiei de stabilire a suprataxei în litigiu, care nu este de competența acesteia în stadiul recursului în lipsa vreunei denaturări.

104 În ceea ce privește al treilea aspect, trebuie arătat că, la punctele 90, 91, 93, 94, 99, 106 și 107 din hotărârea atacată, Tribunalul, referindu-se la Decizia BNetzA din 2011, și-a însușit constatarea efectuată de Comisie în decizia în litigiu potrivit căreia mecanismul suprataxei în litigiu asigura operatorilor de rețea compensarea integrală a pierderii de venituri pe care o suportau ca urmare a scutirii în litigiu, având în vedere că cuantumul acestei suprataxe era adaptat la cel al resurselor necesare ca urmare a acestei scutiri. Tribunalul a adăugat, în special la punctul 94 din această hotărâre, că pierderile de venituri cauzate de o insolvență, care sunt suportate din punct de vedere economic de operatorii de sisteme de distribuție, nu constituie o pierdere de venituri în sensul schemei în discuție și se justifică prin faptul că raporturile dintre operatorii de rețea și debitorii finali ai suprataxei în litigiu sunt raporturi de drept privat.

105 Or, procedând astfel, Tribunalul a prezentat în mod corespunzător motivele pentru care a înlăturat argumentele societăților WEPA întemeiate pe lipsa compensării integrale a pierderii de venituri rezultate din scutirea în litigiu.

106 În fond, aprecierea potrivit căreia metoda de stabilire a cuantumului suprataxei în litigiu prevăzută de Decizia BNetzA din 2011 trebuia să permită acoperirea tuturor costurilor legate de scutirea în litigiu ține de o apreciere factuală a Tribunalului pe care Curtea nu are competența să o controleze în stadiul recursului. Același lucru este valabil și pentru problema specifică dacă, într-adevăr, toate pierderile și toate costurile în legătură cu scutirea în litigiu, precum și creanțele nerecuperabile legate de insolvența consumatorilor de energie electrică la sarcină de bază care au beneficiat în mod eronat de această scutire erau acoperite de suprataxa în litigiu. Or, societățile WEPA nu au reușit să dovedească o denaturare în această privință.

107 În lumina tuturor motivelor care precedă, cele trei aspecte ale primului motiv invocat de societățile WEPA trebuie înlăturate în totalitate ca fiind în parte inadmisibile și în parte nefondate. În consecință, primul motiv trebuie respins în întregime.

Cu privire la al doilea motiv invocat în cauza C-795/21 P și la motivul unic invocat în cauza C-796/21 P

108 Prin intermediul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv invocat în susținerea recursului în cauza C-795/21 P și prin intermediul motivului unic invocat în susținerea recursului în cauza C-796/21 P, societățile WEPA și, respectiv, Republica Federală Germania reproșează Tribunalului că a încălcat articolul 107 alineatul (1) TFUE, întrucât a considerat în mod eronat că scutirea în litigiu constituie un ajutor acordat prin intermediul „resurselor de stat”, în sensul acestei dispoziții.

109 În esență, argumentația lor privește trei aspecte legate, primul, de criteriul juridic care permite să se aprecieze existența unei măsuri acordate prin intermediul „resurselor de stat”, al doilea, de existența unei taxe obligatorii și, al treilea, de controlul exercitat de stat.

Cu privire la criteriul juridic care permite aprecierea existenței unei măsuri acordate prin intermediul „resurselor de stat”

– *Argumentația părților*

110 Societățile WEPA, prin intermediul primei critici din cadrul primului aspect, precum și al celei de a doua și al celei de a treia critici din cadrul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv, și Republica Federală Germania, prin intermediul primului aspect al motivului său unic, reproșează în esență Tribunalului că a aplicat un criteriu juridic eronat pentru a aprecia natura statală a resurselor în cauză.

111 În primul rând, prin intermediul primului aspect al celui de al doilea motiv, societățile WEPA susțin în esență că, la punctele 77-96 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat în mod eronat că suprataxa în litigiu constituie o „taxă” în sensul dreptului Uniunii și, prin urmare, un ajutor acordat prin „resurse de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE. În opinia lor, din jurisprudența Curții rezultată în special din Hotărârea din 17 iulie 2008, Essent Netwerk Noord și alții (C-206/06, EU:C:2008:413), din Hotărârea din 19 decembrie 2013, Association Vent De Colère! și alții (C-262/12, EU:C:2013:851), din Hotărârea din 13 septembrie 2017, ENEA (C-329/15, EU:C:2017:671), din Hotărârea din 28 martie 2019, Germania/Comisia (C-405/16 P, EU:C:2019:268), din Hotărârea din 15 mai 2019, Achema și alții (C-706/17, EU:C:2019:407), precum și din Hotărârea din 16 septembrie 2021, FVE Holýšov I și alții (C-850/19 P, EU:C:2021:740), reiese că o astfel de „taxă” nu există decât atunci când un stat membru impune, în mod unilateral și printr-un act de putere publică, o obligație de plată destinatarului acestui act. Or, la punctul 77 din hotărârea atacată, Tribunalul s-ar fi întemeiat pe un criteriu diferit și, prin urmare, eronat, atunci când a examinat dacă suprataxa în litigiu, impusă de acest stat, era transferată integral, în temeiul unei obligații legale, debitorilor finali ai acestei suprataxe.

112 În plus, cu încălcarea jurisprudenței Curții, Tribunalul ar fi omis să verifice existența unei obligații legale de plată în sarcina debitorului.

113 În al doilea rând, în cadrul concluziilor depuse la Curte, societățile WEPA, prin intermediul celei de a treia critici din cadrul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv, și Republica Federală Germania au contestat punctul 62 și următoarele, respectiv punctele 76, 79 și110, precum și punctele 62-64 și 76 din hotărârea atacată pentru motivul că Tribunalul a considerat în mod eronat că, pentru a stabili natura statală sau nu a resurselor în cauză, existența unei sarcini

obligatorii care revine consumatorilor sau clienților finali și controlul exercitat de stat asupra fondurilor sau a gestionarilor acestor fonduri sunt două elemente care „fac parte dintr-o alternativă”. Dimpotrivă, ar fi vorba despre criterii cumulative, astfel cum ar reieși din jurisprudența rezultată în special din Hotărârea din 17 iulie 2008, Essent Netwerk Noord și alții (C-206/06, EU:C:2008:413, punctele 66, 69, 70, 72 și 75), din Hotărârea din 28 martie 2019, Germania/Comisia (C-405/16 P, EU:C:2019:268, punctul 72), din Hotărârea din 15 mai 2019, Achema și alții (C-706/17, EU:C:2019:407), precum și din Hotărârea din 16 septembrie 2021, FVE Holýšov I și alții/Comisia (C-850/19 P, EU:C:2021:740).

114 În plus, societățile WEPA susțin, prin intermediul celei de a doua critici din cadrul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv, că trebuie îndeplinit un al treilea criteriu. Astfel, din jurisprudența Curții ar reieși că trebuie stabilită o legătură suficient de directă între suprataxa în litigiu și bugetul de stat pentru a se putea concluziona în sensul existenței unui ajutor „acordat […] prin intermediul resurselor de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE. Or, nici decizia în litigiu, nici hotărârea atacată nu ar conține elemente care să permită să se concluzioneze că suprataxa în litigiu prezintă o astfel de legătură cu bugetul de stat. În plus, din constatările Comisiei și ale Tribunalului ar reieși că nici BNetzA, nici orice alt organism de stat nu și-ar fi asumat responsabilitatea compensării integrale a pierderilor de venituri.

115 Pe de altă parte, pentru Republica Federală Germania, interpretarea Tribunalului, întemeiată pe criterii alternative, ar intra în contradicție cu punctele 97-109 din hotărârea atacată, la care Tribunalul ar fi examinat existența unui control al statului, deși acesta conchisese deja în sensul existenței unei sarcini obligatorii.

116 În al treilea rând, potrivit Republicii Federale Germania, nici această abordare a Tribunalului nu ar fi susținută de articolele 30 și 110 TFUE, care ar viza în esență eliminarea și interzicerea măsurilor protecționiste.

117 În al patrulea rând, Republica Federală Germania susține că interpretarea articolului 107 alineatul (1) TFUE, potrivit căreia ar trebui să se prezume că orice taxă are o origine statală, independent de obiectivele urmărite de această dispoziție, este eronată în drept. Această interpretare ar conduce la o consecință care nu este prevăzută de tratate, și anume că orice reglementare a prețurilor pieței ar conduce la o utilizare a resurselor de stat și ar trebui astfel notificată, în conformitate cu articolul 108 TFUE. Or, o asemenea reglementare s-ar încadra în domeniul de aplicare al liberei circulații a mărfurilor, iar nu în cel al normelor privind ajutoarele de stat.

118 Comisia contestă temeinicia celei de a doua critici din cadrul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv invocat de societățile WEPA și consideră că primul aspect al motivului unic, precum și prima critică din cadrul celui de al doilea aspect al acestui motiv, precum și primul aspect al motivului unic invocat de Republica Federală Germania sunt, ca atare, inoperante.

– *Aprecierea Curții*

119 Societățile WEPA și Republica Federală Germania reproșează în esență Tribunalului că a aplicat un criteriu juridic eronat pentru a stabili dacă sumele care rezultă din suprataxa în litigiu au la origine „resurse de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE.

120 Potrivit unei jurisprudențe constante, pentru calificarea ca „ajutor de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, este necesară îndeplinirea a patru condiții, și anume să existe o intervenție a statului sau „prin intermediul resurselor de stat”, ca această intervenție să fie susceptibilă să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre, ca intervenția menționată să acorde un avantaj selectiv beneficiarului său și ca aceeași intervenție să denatureze sau să amenințe să denatureze concurența (Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 et C-17/21, EU:C:2023:1, punctul 31, precum și jurisprudența citată).

121 În ceea ce privește prima dintre aceste condiții, reiese dintr-o jurisprudență constantă că o măsură poate fi calificată drept intervenție a statului sau drept ajutor acordat „prin intermediul resurselor de stat” dacă, pe de o parte, măsura este acordată direct sau indirect prin intermediul acestor resurse și, pe de altă parte, măsura este imputabilă unui stat membru (Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctul 32, precum și jurisprudența citată).

122 În ceea ce privește, mai precis, condiția ca avantajul să fie acordat „prin intermediul resurselor de stat”, Curtea a stabilit, în cadrul jurisprudenței sale, două criterii care permit să se stabilească faptul că fondurile prin intermediul cărora se acordă un avantaj tarifar, în temeiul legislației naționale, constituie „resurse de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctele 34, 38, 39 și 42).

123 Astfel, în primul rând, fondurile finanțate printr-o taxă sau prin alte contribuții obligatorii în temeiul legislației naționale și gestionate și repartizate în conformitate cu această legislație constituie „resurse de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE (Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctul 38).

124 Potrivit jurisprudenței Curții care precizează acest criteriu, sumele care rezultă din prețul suplimentar impus de stat cumpărătorilor de energie electrică se aseamănă cu o taxă aplicată la energia electrică și au la origine „resurse de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE. Pentru a fi considerate ca atare, fondurile trebuie să provină din contribuții obligatorii impuse de legislația statului membru în cauză și să fie gestionate și repartizate în conformitate cu această legislație, indiferent dacă mecanismul de finanțare se încadrează, în sens strict, în categoria contribuțiilor de natură fiscală în dreptul național. În schimb, nu este suficient ca operatorii de rețea să transfere asupra prețului de vânzare a energiei electrice către clienții lor finali costurile suplimentare determinate de obligația lor de a achiziționa energia electrică produsă din anumite surse de energie la tarifele stabilite prin lege, în cazul în care această compensare rezultă nu dintr-o obligație legală, ci numai dintr-o practică. Astfel, într-un asemenea caz, contribuția nu ar putea fi considerată ca fiind obligatorie (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctele 34-37, precum și jurisprudența citată).

125 În al doilea rând, faptul că anumite sume rămân în mod constant sub control public și, așadar, la dispoziția autorităților naționale competente este suficient pentru calificarea lor drept „resurse de stat”, în sensul acestei dispoziții (Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctul 39, precum și jurisprudența citată).

126 Criteriile menționate la punctele 123 și 125 din prezenta hotărâre constituie criterii alternative care permit să se stabilească faptul că o măsură este acordată „prin intermediul resurselor de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din

12 ianuarie 2023, DOBELES HES, C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1, punctul 42), astfel cum a recunoscut Republica Federală Germania în ședința de audiere a pledoariilor ca răspuns la o întrebare a Curții cu privire la domeniul de aplicare al Hotărârii din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES (C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1).

127 Rezultă, *primo*, că, la punctele 62-64 și 76 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat fără a săvârși o eroare de drept că caracterul statal al resurselor, În sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, poate fi stabilit prin două condiții alternative, una privind existența unei sarcini obligatorii care revine consumatorilor sau clienților finali și, cealaltă, controlului exercitat de stat asupra gestionării sistemului și în special asupra fondurilor sau a administratorilor acestor fonduri. Ținând seama de răspunsurile date de Republica Federală Germania în ședința de audiere a pledoariilor, trebuie înlăturate toate argumentele prin care se urmărește contestarea acestei aprecieri.

128 Argumentele societăților WEPA potrivit cărora jurisprudența Curții nu ar fi consacrat criterii alternative se întemeiază tocmai pe jurisprudența Curții, pe care aceasta a rezumat-o în Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES (C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1), și din care a dedus existența a două criterii alternative. Prin urmare, și aceste argumente sunt sortite eșecului.

129 În plus, în măsura în care societățile WEPA susțin că Tribunalul ar fi trebuit să aplice o noțiune de „taxă” înțeleasă ca fiind impunerea unilaterală și printr-un act de putere publică a unei obligații de plată, precum și un criteriu referitor la existența unei legături suficient de directe între bugetul de stat și suprataxa în litigiu, se impune constatarea că, în conformitate cu jurisprudența Curții expusă la punctele 123-125 din prezenta hotărâre, niciuna dintre alternativele reținute în mod întemeiat de Tribunal nu menționează o asemenea noțiune și nici un asemenea criteriu. Existența unei sarcini obligatorii, în sensul jurisprudenței menționate la punctul 123 din prezenta hotărâre, trebuie apreciată în lumina elementelor evidențiate la punctul 124 din aceasta. Ele au fost stabilite prin jurisprudența Curții, expusă la punctele 55-62 din hotărârea atacată, și au fost recapitulate la punctele 34-37 din Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES (C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1), fără ca acest lucru să fie contestat în mod specific în cadrul prezentelor recursuri. Atunci când a verificat, așa cum a anunțat la punctele 76 și 77 din hotărârea atacată, dacă suprataxa în litigiu era impusă de stat și transferată integral, printr-o obligație legală, debitorilor finali ai acestei suprataxe, Tribunalul s-a conformat acestei jurisprudențe.

130 *Secundo*, contrar celor susținute de Republica Federală Germania, nu se poate reproșa Tribunalului că a considerat oportun să examineze, la punctele 97-109 din hotărârea atacată, existența unui control exercitat de stat asupra fondurilor colectate în temeiul suprataxei în litigiu sau asupra operatorilor de rețea, după ce a constatat, la punctul 96 din această hotărâre, existența unei taxe parafiscale sau a unei sarcini obligatorii care implică utilizarea unor resurse de stat.

131 Este adevărat că Tribunalul ar fi putut renunța la această examinare referitoare la existența unui control al statului, ținând seama de natura alternativă a celor două criterii pe care le-a examinat. Cu toate acestea, nimic nu se opune ca, în special pentru motive de bună administrare a justiției, Tribunalul să își continue raționamentul prin considerații neesențiale, precum, în speță, cele referitoare la existența unui control al statului, în același mod în care a procedat Curtea la punctul 41 din Hotărârea din 12 ianuarie 2023, DOBELES HES (C-702/20 și C-17/21, EU:C:2023:1).

132 *Tertio*, în măsura în care Republica Federală Germania susține că ar fi contrar obiectivelor articolului 107 alineatul (1) TFUE să se prezume că orice taxă are o origine statală, argumentația sa se întemeiază pe o premisă și pe o interpretare a hotărârii atacate care sunt eronate.

133 Astfel, pe de o parte, după cum reiese din cuprinsul punctului 123 din prezenta hotărâre, nu fondurile finanțate prin orice taxă, ci numai cele finanțate printr-o taxă obligatorie, prevăzută de legislația națională, gestionată și repartizată în conformitate cu această legislație, sunt susceptibile să constituie „resurse de stat” în sensul acestei dispoziții. Pe de altă parte, după cum s-a precizat la punctul 129 din prezenta hotărâre, Tribunalul s-a străduit, așa cum reiese din cuprinsul punctelor 76 și 77 din hotărârea atacată, să verifice tocmai dacă suprataxa în litigiu era impusă de stat și era transferată integral, printr-o obligație legală, debitorilor finali ai acestei suprataxe.

134 *Quarto*, în ceea ce privește argumentația dezvoltată de Republica Federală Germania cu privire la articolele 30 și 110 TFUE, este necesar să se constate că, la punctul 85 din hotărârea atacată, Tribunalul a ținut seama, într-un motiv neesențial introdus prin locuțiunea adverbială „[p]e de altă parte”, de jurisprudența aferentă acestor dispoziții. Tribunalul a dedus de aici că era puțin importantă calitatea de debitor al taxei, în măsura în care taxa privea produsul în cauză sau o activitate necesară în legătură cu acel produs. Acesta a adăugat că elementul decisiv constă, așadar, în faptul că entitățile care au colectat taxa nu sunt doar supuse unei obligații de achiziție din resursele financiare proprii, ci sunt mandatate de stat să gestioneze o resursă de stat.

135 Întrucât acest punct enunță un motiv neesențial, argumentația care îl critică este inoperantă.

136 În orice caz, este necesar să se considere că Tribunalul s-a referit la jurisprudența privind articolele 30 și 110 TFUE nu pentru a aprecia suprataxa în litigiu din perspectiva acestor dispoziții, ci pentru a corobora analiza sa cu privire la această suprataxă în raport cu articolul 107 alineatul (1) TFUE. Prin urmare, nu se poate reproșa Tribunalului că a confundat regimurile juridice distincte rezultate din primele dintre aceste două dispoziții ale Tratatului FUE și, respectiv, din cea de a treia dintre ele.

137 În sfârșit, în ceea ce privește argumentele societăților WEPA întemeiate pe inexistența, în speță, a unei obligații de plată impuse consumatorilor finali de energie electrică, precum și pe lipsa compensării pierderilor de venituri, expuse la punctele 112 și 114 din prezenta hotărâre, acestea intră sub incidența examinării temeiniciei aprecierilor consacrate de Tribunal existenței unei taxe obligatorii. Prin urmare, ele vor fi examinate în cadrul acestei examinări.

138 Din motivele care precedă rezultă că, sub rezerva exprimată la punctul precedent, primul aspect, precum și a doua și a treia critică din cadrul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv invocat de societățile WEPA și primul aspect al motivului unic invocat de Republica Federală Germania trebuie înlăturate ca fiind în parte inoperante și în parte nefondate.

Cu privire la existența unei taxe obligatorii

– *Argumentația părților*

139 Societățile WEPA, prin intermediul unora dintre argumentele evocate la punctele 112 și 114 din prezenta hotărâre, și Republica Federală Germania, prin intermediul celui de al doilea aspect al motivului său unic, susțin în esență că, la punctele 78 și 82-89 din hotărârea atacată, Tribunalul a aplicat în mod eronat articolul 107 alineatul (1) TFUE, atunci când a calificat suprataxa în litigiu drept taxă parafiscală sau sarcină obligatorie.

140 Pe de o parte, societățile WEPA reproșează Tribunalului că a omis să verifice existența unei obligații legale de plată în sarcina debitorului. În opinia acestora, nu se contestă că Decizia BNetzA din 2011 nu conține o asemenea obligație și nu se adresează utilizatorilor rețelei, astfel încât obligația de a plăti suprataxa în litigiu era de natură pur contractuală. Chiar presupunând că ar fi existat, în temeiul acestei decizii, o obligație de a colecta suprataxa în litigiu și de a o transfera utilizatorilor rețelei, o atare obligație nu ar fi suficientă pentru a se constata utilizarea unor resurse de stat. În plus, BNetzA nici nu ar fi stabilit cuantumul acestei suprataxe, nici nu ar fi colectat-o. Ea nu ar fi învestită cu nicio competență de a dispune de sumele colectate.

141 Pe de altă parte, societățile WEPA susțin că, astfel cum ar reieși din constatările Comisiei și ale Tribunalului, nici BNetzA, nici vreun alt organism de stat nu și-ar fi asumat răspunderea compensării integrale a pierderilor de venituri.

142 Republica Federală Germania arată, pe de o parte, că în special la punctele 77, 82, 83 și 85 din hotărârea atacată, Tribunalul a constatat în mod eronat că relația dintre furnizor și consumatorul final de energie electrică nu era determinantă pentru a se constata existența unei sarcini obligatorii, pentru motivul eronat că suprataxa în litigiu este colectată nu asupra consumului de energie electrică, ci asupra utilizării rețelei. Pe de altă parte, la punctele 84 și 86-89 din această hotărâre, Tribunalul s-ar fi referit în mod eronat și fără nicio motivare la obligația de colectare și ar fi dedus în mod eronat de aici o obligație de plată a suprataxei în litigiu prevăzută de legea națională. În lipsa unei obligații legale de plată a acestei suprataxe, colectarea ei nu ar putea avea loc decât în temeiul normelor de drept civil. Raționamentul pe care Tribunalul l-a dezvoltat pentru a ajunge la această deducție ar fi în contradicție cu jurisprudența Curții.

143 Comisia contestă toate aceste argumente și apreciază că cele invocate de Republica Federală Germania se întemeiază pe o interpretare eronată a hotărârii atacate și a jurisprudenței Curții și că sunt, în orice caz, inoperante.

– *Aprecierea Curții*

144 Așa cum reiese din jurisprudența citată la punctul 123 din prezenta hotărâre, fondurile finanțate printr-o taxă sau prin alte contribuții obligatorii în temeiul legislației naționale și gestionate și repartizate în conformitate cu această legislație constituie „resurse de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE.

145 În speță, după ce a apreciat, la punctele 77-95 din hotărârea atacată, suprataxa în litigiu, Tribunalul a concluzionat, la punctul 96 din această hotărâre, că suprataxa respectivă implica utilizarea unor resurse de stat. În susținerea acestei concluzii, el a arătat că Decizia BNetzA din 2011 impunea operatorilor de rețea de distribuție obligația de a colecta suprataxa în litigiu de la

utilizatorii rețelei și de a transfera veniturile aferente operatorilor de sisteme de transport. Tribunalul a apreciat de asemenea că mecanismul acestei suprataxe asigura operatorilor de rețea compensarea integrală a pierderii de venituri pe care o suportau ca urmare a scutirii în litigiu, întrucât cuantumul suprataxei menționate era adaptat la cuantumul resurselor necesare ca urmare a acestei scutiri. Tribunalul a mai subliniat că acest cuantum era determinat potrivit unei metodologii stabilite prin Decizia BNetzA din 2011, precizându-se că, pentru anul 2012, această decizie a stabilit cuantumul inițial al aceleiași suprataxe.

146 În primul rând, societățile WEPA și Republica Federală Germania susțin că Tribunalul a constatat în mod eronat existența unei obligații de plată a suprataxei în litigiu în sarcina consumatorilor finali, care au fost, în plus, definiți în mod eronat ca incluzând utilizatorii rețelei.

147 *Primo*, în ceea ce privește identificarea debitorilor finali ai suprataxei în litigiu, Tribunalul a considerat, la punctul 82 din hotărârea atacată, că această suprataxă nu privea decât raportul dintre operatorii de rețea și utilizatorii rețelei, din moment ce această suprataxă este colectată nu ca urmare a consumului de energie electrică, ci ca urmare a utilizării rețelei. Tribunalul a dedus de aici, la punctul 83 din această hotărâre, că aspectul dacă furnizorii de energie electrică erau obligați la rândul lor să transfere suprataxa menționată consumatorilor finali de energie electrică este lipsit de pertinență. Astfel, în opinia sa, debitorii finali ai suprataxei erau utilizatorii rețelei, cu alte cuvinte furnizorii înșiși, precum și consumatorii finali direct conectați la rețea, iar nu ceilalți consumatori finali.

148 În această privință, considerația potrivit căreia suprataxa în litigiu este colectată ca urmare a utilizării rețelei și cea potrivit căreia utilizatorii de rețea trebuie considerați ca fiind consumatori finali țin de o apreciere de fapt. Or, conform jurisprudenței amintite la punctul 93 din prezenta hotărâre, nu este de competența Curții să controleze o astfel de apreciere, în lipsa invocării vreunei denaturări.

149 *Secundo*, în ceea ce privește existența unei obligații de plată în sarcina utilizatorilor rețelei, din cuprinsul punctelor 84 și 86-88 din hotărârea atacată reiese că Tribunalul și-a însușit aprecierile Comisiei potrivit cărora Decizia BNetzA din 2011 impunea operatorilor de sisteme de distribuție obligația de a colecta și de a transfera suprataxa în litigiu și că această decizie prevedea transferul lunar al veniturilor generate de această suprataxă către diferiții operatori de sisteme de transport. Acesta a conchis că suprataxa în litigiu, introdusă de o autoritate administrativă prin intermediul unei măsuri normative, avea un caracter obligatoriu pentru utilizatorii rețelei.

150 În speță, reiese din constatările factuale efectuate de Tribunal, pe care Curtea nu are competența să le controleze, că Decizia BNetzA din 2011 obliga într-adevăr operatorilor de sisteme de distribuție să colecteze suprataxa în litigiu de la utilizatorii rețelei. Este de asemenea cert, având în vedere constatările factuale ale Tribunalului de la punctele 12, 66 și 93 din hotărârea atacată, că nu revine Curții sarcina să controleze că această decizie prevedea metoda potrivit căreia cuantumul suprataxei în litigiu trebuie stabilit, în fiecare an, de operatorii de sisteme de transport.

151 Or, în lumina jurisprudenței amintite la punctul 124 din prezenta hotărâre, este necesar să se considere că sumele care rezultă dintr-o contribuție obligatorie care, precum suprataxa în litigiu, este impusă printr-o măsură normativă care identifică entitățile, fie ele și private, însărcinate cu colectarea acestei contribuții de la debitori identificați de asemenea prin această măsură și care definește metodologia care permite stabilirea cuantumului contribuției și a adaptării sale anuale

au ca origine „resurse de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE. În special, din moment ce aceeași contribuție își are originea într-o măsură normativă, care obligă operatorii de rețea să o colecteze, nu se poate afirma că aceasta rezultă dintr-o simplă practică.

152 Nu este relevant, în această privință, faptul că măsura normativă prevede numai o obligație de colectare a suprataxei în litigiu în sarcina operatorilor de rețea, fără a identifica în mod explicit o obligație de plată a acestei suprataxe în sarcina utilizatorilor rețelei. Efectul util al obligației legale de colectare a suprataxei menționate implică, astfel, în mod necesar o obligație simetrică de plată a acestei taxe de către debitorii săi.

153 În al doilea rând, în ceea ce privește compensarea, evocată de societățile WEPA, a costurilor generate de scutirea în litigiu, trebuie amintit că Tribunalul, referindu-se la Decizia BNetzA din 2011, și-a însușit, la punctele 90, 91 și 94 din hotărârea atacată, constatarea efectuată de Comisie în decizia în litigiu potrivit căreia mecanismul suprataxei în litigiu asigura operatorilor de rețea compensarea integrală a pierderii de venituri pe care o suportau ca urmare a scutirii în litigiu, având în vedere că cuantumul acestei suprataxe era adaptat la cel al resurselor necesare ca urmare a acestei scutiri.

154 Or, astfel cum s-a arătat deja la punctul 106 din prezenta hotărâre, aprecierea potrivit căreia metodologia de stabilire a cuantumului suprataxei în litigiu prevăzută de Decizia BNetzA din 2011 trebuia să permită acoperirea tuturor costurilor legate de scutirea în litigiu ține de o apreciere factuală a Tribunalului pe care Curtea nu are competența să o controleze în stadiul recursului în lipsa invocării vreunei denaturări, în conformitate cu jurisprudența amintită la punctul 93 din prezenta hotărâre.

155 În lumina motivelor care precedă, argumentele societăților WEPA, precum și al doilea aspect al motivului unic invocat de Republica Federală Germania trebuie înlăturate ca fiind în parte inadmisibile și în parte nefondate.

Cu privire la controlul exercitat de stat

– *Argumentația părților*

156 Societățile WEPA, prin intermediul primei critici din cadrul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv, și Republica Federală Germania, prin intermediul celui de al treilea aspect al motivului său unic, reproșează în esență Tribunalului că a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat că există un control al statului asupra fondurilor generate de suprataxa în litigiu.

157 Comisia apreciază că această primă critică, precum și acest al treilea aspect sunt nefondate și, în orice caz, inoperante.

– *Aprecierea Curții*

158 Așa cum reiese din jurisprudența citată la punctele 122-126 din prezenta hotărâre, existența unei taxe sau a altor contribuții obligatorii în temeiul legislației naționale și care sunt gestionate și repartizate în conformitate cu această legislație și existența unui control al statului asupra sumelor în cauză constituie două criterii alternative care permit identificarea „resurselor de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE.

159 În speță, Tribunalul a constatat, la punctul 96 din hotărârea atacată, că suprataxa în litigiu constituia o taxă parafiscală sau o sarcină obligatorie care implica utilizarea unor resurse de stat, în sensul acestei jurisprudențe. Astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 144-155 din prezenta hotărâre, societățile WEPA și Republica Federală Germania nu au reușit să demonstreze că această constatare a Tribunalului este afectată de o eroare de drept.

160 Or, constatarea menționată este, în sine, suficientă pentru a se considera că măsura în discuție a fost acordată prin intermediul „resurselor de stat” în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, fără a fi necesar să se examineze dacă sumele în discuție se aflau sub controlul statului.

161 Prin urmare, prima critică din cadrul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv invocat de societățile WEPA și al treilea aspect al motivului unic invocat de Republica Federală Germania sunt inoperante.

162 Din ansamblul motivelor care precedă rezultă că al doilea motiv invocat în susținerea recursului în cauza C-795/21 P, precum și motivul unic invocat în susținerea recursului în cauza C-796/21 P trebuie înlăturate în totalitate.

163 În consecință, întrucât toate motivele invocate în susținerea recursurilor principale în cauzele C-795/21 P și C-796/21 P au fost respinse, aceste recursuri trebuie respinse în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

164 În temeiul articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul nu este fondat, Curtea se pronunță asupra cheltuielilor de judecată. Articolul 138 alineatele (1) și (2) din acest regulament, de asemenea aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, prevede că partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată și că, în cazul în care mai multe părți cad în pretenții, Curtea decide asupra împărțirii cheltuielilor de judecată.

165 În speță, societățile WEPA și Republica Federală Germania au căzut în totalitate în pretenții cu privire la concluziile formulate în recursul principal în cauza C-795/21 P și, respectiv, în recursul principal în cauza C-796/21 P, în timp ce Comisia a căzut în totalitate în pretenții cu privire la concluziile formulate în recursurile incidente în aceste cauze.

166 În aceste condiții, Tribunalul consideră că se realizează o justă apreciere a circumstanțelor speței prin obligarea fiecărei părți la suportarea propriilor cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară și hotărăște:

1) **Respinge recursurile principale și recursurile incidente.**

2) **WEPA Hygieneprodukte GmbH, WEPA Deutschland GmbH & Co. KG, Republica Federală Germania și Comisia Europeană suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Semnături